

HOREBEKE VRIJSBEKE FONTEINSTRAAT

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ARCHEOLOGIENOTA – 2017F11 – 2020B219

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Deze archeologienota is het resultaat van een volledig archeologisch vooronderzoek. Het archeologisch vooronderzoek nam de vorm aan van een bureauonderzoek en landschappelijke boringen. Hierbij was het mogelijk om al het noodzakelijke vooronderzoek uit te voeren.

1.2 DE AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het projectgebied ligt in een gebied met een landelijk karakter. Wat betreft de vroegere periodes werden in de omgeving verschillende aanwijzingen gevonden die wijzen op een occupatie van de omgeving in de Late IJzertijd en voornamelijk in de Romeinse periode.

Een aantal factoren maken het mogelijk een inschatting van het potentieel te maken:

- Er zijn geen rechtstreekse indicaties van een vroege menselijke occupatie in het projectgebied zelf gekend. Enkel aan de noordoostelijke hoek van het projectgebied is op de Ferrariskaart beperkte bebouwing gesitueerd.
- Het projectgebied is gelegen in een glooiend landschap. Het noordoostelijke deel van het projectgebied, waar de nieuwe bodemingrepen gesitueerd zijn, is op de bodemassociatiekaart gekarteerd als een matig nat gebied. Een deel van het projectgebied is gelegen in alluviaal gebied (beek), een deel daarbuiten.
- Het zuidwestelijke gedeelte van het projectgebied wordt gekenmerkt door een (zeer) hoge potentiële bodemerosie.
- De werken, namelijk de heraanleg van bestaande straten en riolering, zijn van die aard dat ze weinig bijkomende bodemverstoringen met zich meebrengen. Het grootste deel van de werken vindt plaats binnen het gabarit van reeds bestaande verhardingen en verstoringen.
- De aanleg van de buffervijver en een buffergracht (noordoostelijk uiteinde van het projectgebied) impliceert een iets grotere bodemverstoring (respectievelijk ca. 600 en ca. 590m²). De zone van de buffergracht bevindt zich op de grens van nattere en drogere bodems.

Vanwege de landschappelijk positie enerzijds en de verstoring door het bufferbekken en de gracht ter hoogte van Vrijsbeke tot in onaangeroerde bodem zijn bijkomend **landschappelijke boringen** uitgevoerd.

Hieruit bleek dat de zone van het bufferbekken en een deel van de aan te leggen gracht gesitueerd waren in alluviaal gebied dat blijk geeft van te natte omstandigheden om geschikt te zijn voor occupatie. Er zijn geen aanwijzingen van begraven bodems. Bijkomend zijn deze percelen in een recente periode deels opgehoogd en/of genivelleerd. Samengevat zijn er geen indicatoren aangetroffen die zouden kunnen pleiten voor een verhoogde kans voor het aantreffen van steentijdsites in deze zone, eerder integendeel.

Het hoger liggende perceel, buiten het alluvium, waar het grootste deel van de buffergracht wordt aangelegd, geeft aan de onderzijde blijk van aanwezigheid van colluvium en baksteenfragmentjes. Op deze plaats wordt op de Ferrariskaart inderdaad een gebouw gesitueerd.

De **kans op in situ steentijds vondsten** in de zones die verstoord zullen worden, wordt aan de hand van dit booronderzoek geëvalueerd als **zeer gering**.

De **aanwezigheid van sporensites** kan strikt genomen niet uitgesloten worden, maar zal slechts in een beperkte zone buiten het alluvium waarschijnlijk zijn. Daarbij komt dat subrecente bebouwing (en de afbraak ervan) een deel van het projectgebied reeds heeft verstoord.

1.3 DE IMPACTBEPALING

De gemeente Horebeke wenst de verouderde rioleringssystemen in Vrijsbeke, de Fonteinstraat en de Kromstraat te vernieuwen. Over het volledige projectgebied wordt de bestaande riolering vernieuwd. Daarnaast wordt ook de wegenis over het volledige plangebied heraangelegd. De opbouw van de nieuwe wegenis zal 35cm hoog zijn, met kantstroken van 75cm en breedtes variërend tussen 3,5 en 4,4m. Hierbij

blijft het ontworpen maaiveldniveau min of meer gelijk aan het huidige maaiveldniveau. Deze werken betreffen werkzaamheden in een reeds ingerichte of verharde en vergraven zone en impliceren weinig tot geen bijkomende verstoringen ten aanzien van de bestaande situatie.

De werken die wel een nieuwe bodemverstoring impliceren betreffen de aanleg van een buffervijver (1,1 tot 1,5m diep, 560m²) en buffergracht (1,5m diep, 600m²) en de installatie van 2 pompstations. De focus gaat dus vanzelfsprekend uit naar deze zones.

1.4 DE WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Voor de zones van de **bestaande bestrating met bestaande riolering** zal slechts sprake zijn van een zeer beperkt wetenschappelijk kennispotentieel. De originele bodemopbouw is in deze zones reeds sterk verstoord door de aanwezige verharding en nutsleidingen. De werken zijn bovendien van die aard dat ze weinig nieuwe bodemverstoringen met zich meebrengen. Het grootste deel van de werken vindt plaats binnen het gabarit van de bestaande verstoringen.

Voor de **zone van de buffergracht en bufferbekken** werd ingeschat dat de kans op het aantreffen van archeologische sporen groter was, doordat deze zones niet of slechts in beperkte mate geroerd zijn. Bovendien liggen deze zones onderaan de helling, waardoor de eventuele aanwezigheid van colluvium sporen kan afgedekt hebben. Daartegenover staat dan weer dat de zone van het bufferbekken in slecht gedraineerd terrein ligt.

De zone waar het bufferbekken en buffergracht komen te liggen, vormen een **overgangszone** van nat naar drogere omgeving. In die zin hebben ze een zeker potentieel voor de bewaring van archeologische sporen. De **waarde ligt hier vooral in een evaluatie naar eventueel bewaarde steentijdsites**. De aanwezigheid van steentijdsites in de regio is slecht gekend en vooral gebaseerd op prospectieonderzoek of onderzoek in de grote riviervalleien. Hoe de aanwezigheid van steentijdsites in het “achterliggende” leemgebied moet begrepen worden, is onduidelijk. In die zin kan het projectgebied, zeker ook door de aanwezigheid van brongebiedjes, een interessante casus zijn voor evaluatie en het formuleren van toekomstige onderzoeksvragen in de regio.

Het **landschappelijk booronderzoek** toonde aan dat er in de alluviale zone geen begraven bodems gesitueerd zijn. Op de hoger gelegen gronden, waar de buffergracht wordt aangelegd, toonde het booronderzoek aan dat er een zone was die in het verleden bebouwd geweest is. In deze zone werden baksteenfragmentjes opgeboord.

De kans op *in situ* steentijds vondsten in de zones die verstoord zullen worden, wordt aan de hand van dit booronderzoek geëvalueerd als zeer gering.

Voor **sites met grondsporen** wordt het onderzoekspotentieel zoals reeds aangegeven in de bureaustudie, lager ingeschat: het deel van het bufferbekken bevindt zich op natte gronden. In de drogere zone waar de buffergracht komt te liggen, betreft het weliswaar een drogere landschappelijke zone, maar de bodemingreep beperkt zich tot een smalle, langwerpige bodemingreep die slechts een zeer beperkt inzicht zal toelaten in een eventuele sporensite. Het onderzoekspotentieel wordt derhalve laag ingeschat.

1.5 DE BEPALING VAN DE MAATREGELEN

Op basis van bovenstaande afwegingen wordt verder onderzoek niet opportuun geacht.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Niet van toepassing.